

Nr 20.

Ankom till Riksdagens kansli den 24 april 1913 kl. 3 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av dels motion angående skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om förslag till ändring av kommunallagarna för rikets städer i syfte att borttaga rätten att rösta medelst fullmakt, dels ock motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om inskränkning i rätten att rösta med fullmakt vid val i stad till landsting och stadsfullmäktige.

Närvarande: herrar Edén, Hellberg, Clason, Bellinder, Mannheimer, K. J. Ekman, von Geijer, Sehlin, Kjellén, Wavrinsky, von Mentzer, Larsson i Säby, Nyström, Persson i Malmö, Janson i Bråten, Räf, Waldén, Bogren, Kropp och Lundström i Göteborg.

Till konstitutionsutskottets handläggning hava hänvisats motionen i Första kammaren, nr 69, av herr Pers och motionen i Andra kammaren, nr 107, av herr Enderstedt.

I den förra motionen har herr Pers hemställt till Riksdagen »att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådan ändring i kommunallagarna för rikets städer, att ur dessa uteslutes föreskrift om rätten att rösta medelst fullmakt».

I den senare motionen har herr Enderstedt hemställt, »att Riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga sådant förslag till ändring av gällande bestämmelser angående val i stad till landsting och stadsfullmäktige, att rätten att rösta genom fullmakt må bli va i väsentlig mån inskränkt, så att den, som vid valtillfället icke personligen inställer sig, endast i det fall må beredas tillfälle att utöva sin rösträtt, då han på grund av yrke, tjänst eller sjukdom är förhindrad att personligen avgiva sin röst».

Beträffande de skäl, som motionärerna anført till stöd för sina förslag, hänvisas till motionerna.

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 5 saml. 18 häft. (Nr 20).

Utskottets yttrande. Utskottet delar motionärernas uppfattning därom, att rätten att rösta med fullmakt vid i kommunalförfattningarna omförmälda val i stad bör inskränkas.

Emellertid vill utskottet erinra, att statsrådet och chefen för civildepartementet i sitt Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 185 till innevarande riksdag bifogade yttrande till statsrådsprotokollet uttalat, att frågan om inskränkning i fullmaktsröstning i stad vore värd all uppmärksamhet, men att frågan enligt departementschefens mening måste sättas i visst samband med den av Riksdagen i skrivelse den 22 maj 1908 gjorda framställning om utredning, huruvida och under vilka villkor undantag måtte kunna göras från den i § 24 riksdagsordningen givna bestämmelsen, att rösträtt ej må utövas av annan valberättigad än den, som vid valtillfälle personligen inställer sig. Vidare tillägger departementschefen: »Sistnämnda spörsmål, som ju närmast har avseende å sjömän och vissa statstjänare, som av sin tjänst hindras från utövande av sin rösträtt, är under utredning i justitiedepartementet, och lär, enligt vad jag erfarit, denna utredning kunna förväntas föreligga å sådan tid, att ärendet kan föreläggas nästa riksdag. Vid sådant förhållande synas jämväl åtgärder för borttagande eller begränsning av fullmaktsomröstning lämpligen böra anstå, tills de förevarande bägge frågorna kunna i ett sammanhang föreläggas nästa års riksdag till avgörande».

Då vederbörande departementschef sålunda uttalat, att förslag i berörda ämne är att emotse till nästa års riksdag, synes det utskottet, att skäl ej föreligga för Riksdagen att vidtaga någon åtgärd med anledning av de nu väckta motionerna.

På grund härav får utskottet hemställa,

att herrar Pers' och Enderstedts förevarande motioner ej måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 24 april 1913.

På utskottets vägnar:

NILS EDÉN.

Reservationer:

av herrar *Clason, K. J. Ekman, Nyström och Räf* mot utskottets motivering; samt av herrar *Bellinder, von Geijer, Kjellén, von Mentzer och Lundström* i Göteborg, som yrkat, att första stycket i utskottets yttrande måtte utgå.